Per això, a proposta del director general de Producció i Comercialització Agrària, en l'exercici de les funcions que tinc atribuïdes per la Llei 5/1983 de 30 de desembre, de Govern Valencià,

ORDENE

Article únic

Es modifica l'article 7.2 de l'Ordre de 26 de gener de 2005, sobre les línies pressupostàries i import global màxim d'estes, que queda de la manera següent:

Convocatòria 2005 de l'Ordre, CAPA, de 12 de març de 2001, per la qual s'establixen ajudes per a inversions en millora de les condicions de transformació i comercialització dels productes agraris, silvícoles, de la pesca i de l'alimentació.

Programa 714.20
Línia T1907 Import global màxim: 7.733.167,22 euros
Línia T1990 Import global màxim: : 290.293,82 euros

València, 5 de juliol de 2005

El conseller d'Agricultura, Pesca i Alimentació,
JUAN GABRIEL COTINO FERRER

Por ello, a propuesta del director general de Producción y Comercialización Agraria, en el ejercicio de las funciones que tengo atribuidas por la Ley 5/1983, de 30 de diciembre de Gobierno Valenciano

ORDENO

Articulo único

Se modifica el artículo 7.2 de la Orden de 26 de enero de 2005, sobre las líneas presupuestarias e importe global máximo de las mismas, que queda del siguiente modo:

Convocatoria 2005 de la Orden CAPA de 12 de marzo de 2001 por la que se establecen ayudas para inversiones en mejora de las condiciones de transformación y comercialización de los productos agrarios, silvícolas, de la pesca y de la alimentación.

Programa 714.20
Línea T1907 Importe global máximo: 7.733.167,22 euros
Línea T1990 Importe global máximo: : 290.293,82 euros

Valencia, 5 de julio de 2005

El conseller de Agricultura, Pesca y Alimentación,
JUAN GABRIEL COTINO FERRER

g) ALTRES ASSUMPTES

Conselleria de Cultura, Educació i Esport

RESOLUCIÓ de 8 de juliol de 2005, de la Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual s'incoa expedient de declaració de Bé d'Interés Cultural, amb categoria de Jardí Històric, a favor del Jardí Botànic de la Universitat de València. [2005/X8170]

Vistes les sol·licituds formulades pel rector de la Universitat de València, entitat titular del Jardí Botànic, per diversos col·lectius ciutadans, així com els requeriments efectuats pel síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, en el sentit que es prosseguisca o s'incoe, si és el cas, l'expedient per a la declaració com a Bé d'Interés Cultural, amb la categoria de Jardí Històric, del mencionat recinte immoble.

Vistos els antecedents de què disposa este centre directiu i els informes emesos pel Servici de Patrimoni Arquitectònic i Mediambiental favorables a la incoació de l'expedient per a la seua declaració com a Bé d'Interés Cultural.

Vist, així mateix, l'informe favorable a la declaració del Jardí Botànic emés per la Universitat Politècnica de València, de data 14 de maig de 2003, entitat que gaudix de la consideració d'institució consultiva de la Generalitat Valenciana en matèria de patrimoni cultural, tal com preceptua l'article 7 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Atés que per a atendre allò que s'ha sol·licitat, i segons el que disposa l'article 27.7 de l'esmentada Llei, es requerix la incoació d'un nou expedient respecte del ja iniciat mitjançant una resolució, de 23 de novembre de 1982, de la Direcció General de Belles Arts, Arxius i Biblioteques del Ministeri de Cultura (BOE d'11.01.83). I atés que hi ha una petició expressa, en eixe sentit, que consta a este efecte, del titular de l'immoble.

Esta Direcció General, en l'exercici de les atribucions que li atorga el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, aprovat pel Decret 183/2004, d'1 d'octubre, del Consell de la Generalitat, resol:

Primer. Incoar expedient per a la declaració de Bé d'Interés Cultural, amb categoria de Jardí Històric, a favor del Jardí Botànic de la Universitat, a València.

g) OTROS ASUNTOS

Conselleria de Cultura, Educación y Deporte

RESOLUCIÓN de 8 de julio de 2005, de la Dirección General de Patrimonio Cultural Valenciano de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, por la que se incoa expediente de declaración de Bien de Interés Cultural, con categoría de Jardín Histórico, a favor del Jardín Botánico de la Universitat de Valencia. [2005/X8170]

Vistas las solicitudes formuladas por el rector de la Universidad de Valencia, entidad titular del Jardín Botánico, por diversos colectivos ciudadanos, así como los requerimientos efectuados por el síndic de Greuges de la Comunidad Valenciana, en el sentido que se prosiga o incoe, en su caso, el expediente para la declaración como Bien de Interés Cultural, con la categoría de Jardín Histórico del mencionado recinto inmueble.

Vistos los antecedentes obrantes en este Centro Directivo y los informes emitidos por el Servicio del Patrimonio Arquitectónico y Medioambiental favorables a la incoación del expediente para su declaración como Bien de Interés Cultural.

Visto, asimismo, el informe favorable a la declaración del Jardín Botánico emitido por la Universidad Politécnica de Valencia, de fecha 14 de mayo de 2003; entidad que goza de la consideración de institución consultiva de la Generalitat Valenciana en materia de patrimonio cultural, tal y como preceptúa el artículo 7 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Considerando que para atender lo solicitado, y a tenor de lo dispuesto en el artículo 27.7 de la citada Ley, se requiere la incoación de un nuevo expediente respecto del ya iniciado mediante resolución, de 23 de noviembre de 1982, de la Dirección General de Bellas Artes, Archivos y Bibliotecas del Ministerio de Cultura (BOE de 11/01/83). Y teniendo en cuenta, en ese sentido, que consta al efecto, la expresa petición del titular del inmueble.

Esta Dirección General, en el ejercicio de las atribuciones que le otorga el Reglamento Orgánico y Funcional de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, aprobado por Decreto 183/2004, de 1 de octubre, del Consell de la Generalitat, resuelve:

Primero. Incoar nuevo expediente para la declaración de Bien de Interés Cultural, con categoría de Jardín Histórico, a favor del Jardín Botánico de la Universitat de València, en Valencia.

Segon. De conformitat amb el que disposa l'article 28 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, determinar els valors del bé que justifiquen la declaració, descriure'l, així com les seues parts integrants, pertinences i accessoris per a la seua més perfecta identificació, com també delimitar l'entorn afectat i fixar les normes de protecció del bé i d'este àmbit en els annexos que s'adjunten a la present resolució.

Tercer. En compliment d'allò que s'ha preceptuat en l'article 27.3 de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià, notificar esta resolució als interessats i a l'Ajuntament de València i fer-los saber que, de conformitat amb el que establixen els articles 35 i 36 en relació amb l'article 27.4 de la Llei, la realització de qualsevol intervenció, tant en el monument com en el seu entorn, haurà de ser autoritzada preceptivament per esta Direcció General amb caràcter previ a la seua realització i a l'atorgament de llicència municipal si és el cas, quan esta resulte preceptiva, així com qualsevol canvi d'ús en l'immoble que contrau la present incoació, de conformitat amb el que disposa l'article 33 de la dita llei.

Quart. La present incoació, d'acord amb el que establix l'article 33 de la Llei 4/98, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, determina la suspensió de l'atorgament de llicències municipals de parcel·lació, urbanització, construcció, demolició, activitat i la resta d'actes d'edificació i ús del sòl que afecten l'immoble i el seu entorn de protecció, així com de les dites actuacions quan siguen dutes a terme directament per les entitats locals. Queden igualment suspesos els efectes de les ja atorgades, suspensió, els efectes de la qual, de conformitat amb la limitació temporal continguda en l'incís segon de l'article 33 de la Llei 4/98, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, es resoldran després de la declaració.

No obstant, la Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià podrà autoritzar les actuacions mencionades quan considere que, en aplicació de les normes de protecció determinades per la present resolució, no perjudiquen manifestament els valors del bé que motiven la incoació, així com les obres que, per causa major o interés general, hagueren de realitzar-se inajornablement, segons el que disposa l'incís primer del referit article.

Quint. Que en compliment d'allò que s'ha preceptuat en l'article 27.3 de la Llei es notifique la present resolució al Registre General de Béns d'Interés Cultural per a la seua anotació preventiva i al Registre de la Propietat de València al mateix fi.

Sext. Que la present resolució, amb els seus annexos, es publique en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* i en el *Boletín Oficial del Estado*.

València, 8 de juliol de 2005.– El director general de Patrimoni Cultural Valencià: Manuel Muñoz Ibáñez.

ANNEX I

Dades sobre el bé objecte de la declaració

1. DENOMINACIÓ
Principal: Jardí Botànic de la Universitat de València.

2. DESCRIPCIÓ
a) Immoble objecte de la declaració

(Basat principalment en el text de Joaquín Berchez en el catàleg de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, ressenyat en la bibliografia)

Dades històriques

Es té notícia d'horts de plantes medicinals que es remunten al segle XVI, en estreta dependència amb l'ensenyança de la medicina

Segundo. De conformidad con lo dispuesto en el art. 28 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, determinar los valores del bien que justifican la declaración, describir el mismo, sus partes integrantes, pertenencias y accesorios para su más perfecta identificación, así como delimitar el entorno afectado y fijar las normas de protección del bien y dicho ámbito en los anexos que se adjuntan a la presente resolución.

Tercero. En cumplimiento de lo preceptuado en el art. 27.3 de la Ley del Patrimonio Cultural Valenciano, notificar esta resolución a los interesados y al Ayuntamiento de Valencia y hacerles saber que, de conformidad con lo que establecen los artículos 35 y 36 en relación con el 27.4 de la Ley, la realización de cualquier intervención, tanto en el monumento como en su entorno, deberá ser autorizada preceptivamente por esta Dirección General con carácter previo a su realización y al otorgamiento de licencia municipal en su caso, cuando esta resulte preceptiva, así como cualquier cambio de uso en el inmueble al que se contrae la presente incoación de conformidad con lo que dispone art. 33 de la mencionada Ley.

Cuarto. La presente incoación, de acuerdo con lo establecido en el art. 33 de la Ley 4/98, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, determina la suspensión del otorgamiento de licencias municipales de parcelación, urbanización, construcción, demolición, actividad y demás actos de edificación y uso del suelo que afecten al inmueble y su entorno de protección, así como de dichas actuaciones cuando sean llevadas a cabo directamente por las entidades locales. Quedan, igualmente suspendidos los efectos de las ya otorgadas, suspensión cuyos efectos y, de conformidad con la limitación temporal contenida en el inciso segundo del artículo 33 de la Ley 4/98, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, se resolverán tras la declaración.

No obstante la Dirección General de Patrimonio Cultural Valenciano, podrá autorizar las actuaciones mencionadas cuando considere que, en aplicación de las normas de protección determinadas por la presente resolución, manifiestamente no perjudican los valores del bien que motivan la incoación, así como las obras que por causa mayor o interés general hubieran de realizarse inaplazablemente, según lo dispuesto en el inciso primero del referido artículo.

Quinto. Que en cumplimiento de lo preceptuado en el art. 27.3 de la Ley se notifique la presente resolución al Registro General de Bienes de Interés Cultural para su anotación preventiva y al Registro de la Propiedad de Valencia al mismo fin.

Sexto. Que la presente resolución con sus anexos se publique en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* y en el *Boletín Oficial del Estado*.

Valencia, 8 de julio de 2005.– El director general de Patrimonio Cultural Valenciano: Manuel Muñoz Ibáñez.

ANEXO I

Datos sobre el bien objeto de la declaración

1. DENOMINACIÓN
Principal: Jardín Botánico de la Universidad de Valencia.

2. DESCRIPCIÓN
a) Inmueble objeto de la declaración

(Basado principalmente en el texto de Joaquín Berchez en el catálogo de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, reseñado en la bibliografía)

Datos históricos

Se tiene noticia de huertos de plantas medicinales que se remontan al siglo XVI, en estrecha dependencia con la enseñanza de la

en la universitat. La referència més antiga és de l'any 1567, quan els Jurats de la Ciutat, en nomenar Joan Plaça doctor en medicina, li adscriuen l'obligació d'herboritzar —arreplegar espècies— i que compte «amb un hort en el qual es planten les dites herbes necessàries per a la docència». Posteriorment, en 1631, es té notícia de diversos episodis i localitzacions sobre estos horts d'herbes medicinals i els seus doctors i catedràtics responsables, però sense continuïtat assegurada.

En 1733 es parla, des de la Universitat, d'un recinte que ha de facilitar la ciutat, però caldrà esperar fins a 1757 en què el rector Lores propose directament la creació d'un jardí botànic integral i complet (hort, museu, espai de docència i de conferències, annexos de servicis, etc.) en una ubicació pròxima a l'Albereda. En 1778 la ciutat aprova estes previsions que, no obstant, no arriben a fer-se realitat fins a vint anys després.

Resulta evident que esta concepció d'un jardí botànic, de mires més amples i sistemàtiques, pren cos en paral·lel al desenvolupament de l'estudi de la Botànica com a ciència independent de la Medicina, que es consolida en el segle XVIII, de la mà del reformisme il·lustrat, interessat per la riquesa de la terra i la millora dels cultius. Ja en 1767, Gregori Maians reclama un jardí que siga responsabilitat del catedràtic de Botànica, però que no descuide les plantacions d'interés per a la medicina i, en 1786, la Universitat de València aprova la reforma dels plans d'estudis, amb la càtedra de Botànica independent de la càtedra de Medicina i, per tant, dóna major urgència a la necessitat un jardí botànic. La Reial Societat Econòmica d'Amics del País Valencià, interessada en les millores dels cultius, també volia concórrer amb l'Ajuntament a fer realitat esta dotació científica aportant terrenys per a la ubicació de l'Albereda, i al mateix temps apuntava que als aspectes instructius i utilitaris s'havia d'afegir l'aspecte lúdic, que poguera servir també, «per al decor, bellesa i recreació del passeig públic».

Però esta conjunció no seria tan fàcil, perquè les dos parts volien remarcar les seues respectives prioritats: la científica i docent, centrada en un repertori sistemàtic representatiu del món botànic, per part de la Universitat i la més utilitària d'aplicació a l'agricultura, per part de la Societat Econòmica. La ciutat, finalment en 1798, cedí a la Universitat els terrenys promesos, però ben prompte se suspengueren les plantacions, segons pareix per la mala qualitat del sòl i les molèsties produïdes al veí passeig de l'Albereda. Com a nova i definitiva ubicació, la ciutat oferí en 1802 un hort regat directament per la séquia de Rovella, anomenat de Tramoieres, situat al carrer de Quart, enfront del convent de Mínims de Sant Sebastià i prop del riu Túria, que va donar origen a l'actual Jardí Botànic.

La Universitat posà el cèlebre botànic Vicente Alfonso Lorente al càrrec de la nova instal·lació i el dotà de mitjans per a desenvoluparla. El terreny trapezoïdal d'unes quatre hectàrees, acollí sobre un sistema de quadres —sistema de Linneo— els planters, sense descuidar la provisió d'herbaris, locals per a la càtedra de Botànica, cambra per als jardiners i altres dependències. El nivell del resultat obtingut li permeté aconseguir, de seguida, gran renom entre els de més prestigi, i establir relacions particularment amb el de Madrid. Este prometedor inici rebé ben prompte la connexió de la invasió napoleònica, especialment destructiva en el raval de Quart. Lorente també va participar en els esdeveniments, fou fet presoner i condemnat a mort, però se salvà per intervenció al seu favor del botànic francés Lleó Dufour.

Després del desastre i de la mort de Lorente en 1813, el jardí no es recuperà fins a la dilatada direcció entre 1829 i 1867 de Josep Pizcueta, catedràtic de medicina, que va escometre la reforma i actualització com el primer d'Espanya. Respongué a la petició de la Societat Econòmica i s'innovà amb experiències d'aclimatació de plantes originals d'Amèrica, mentre es constituí la càtedra d'Agricultura, dirigida per Joaquín Carrascosa. I en un procés de convergència que seria sancionat per l'Orde Reial de 1834, es va manar reunir en el Jardí Botànic les dos ensenyances d'Agricultura i Botànica, la qual cosa generaria l'ampliació del terreny del Jardí botànic.

En 1843, Pizcueta, auxiliat per Felix Robillard, substituí l'organització de Linneo pel mètode natural d'Endlicher i, després de la

medicina en la universidad. La referencia más antigua es del año 1567, cuando los Jurados de la Ciudad, al nombrar a Joan Plaza, doctor en medicina, le adscriben la obligación de herborizar – recoger especies– y que cuente «con un huerto en el cual se plantan dichas hierbas» necesarias para la docencia». Posteriormente, en 1631, se tiene noticia de varios episodios y localizaciones sobre estos huertos de hierbas medicinales y sus doctores y catedráticos responsables, pero sin continuidad asegurada.

En 1733 se habla desde la Universidad de un recinto que debe facilitar la ciudad, pero no será hasta 1757 cuando el rector Lores proponga directamente la creación de un Jardín Botánico integral y completo (huerto, museo, espacio de docencia y de conferencias, anexos de servicios, etc.) en una ubicación próxima a la Alameda. En 1778 la ciudad aprueba estas previsiones, pero aún pasarán veinte años en hacerse realidad.

Resulta evidente que esta concepción de un Jardín Botánico de miras más amplias y sistemáticas, toma cuerpo en paralelo al desarrollo del estudio de la Botánica como ciencia independiente de la Medicina, que se consolida en el siglo XVIII, de la mano del reformismo ilustrado, interesado por la riqueza de la tierra y la mejora de los cultivos. En 1767 Gregorio Mayans reclama un jardín que sea responsabilidad del catedrático de botánica pero que no descuide las plantaciones de interés para la medicina y en 1786, la Universidad de Valencia aprueba la reforma del plan de estudios con la cátedra de botánica independiente de la cátedra de medicina, y por lo tanto, da mayor urgencia a la necesidad de un Jardín Botánico. La Real Sociedad Económica de Amigos del País Valenciano, interesada en las mejoras de los cultivos, también quería concurrir con el Ayuntamiento a hacer realidad esta dotación científica aportando terrenos para la ubicación de la Alameda, mientras apuntaba que a los aspectos instructivos y utilitarios se había de añadir el aspecto lúdico, que pudiese servir al mismo tiempo, «para el decoro, hermosura y recreo del paseo público».

Pero esta conjunción no sería tan fácil, pues las dos partes querían remarcar sus respectivas prioridades, la científica y docente centrada en un repertorio sistemático representativo del mundo botánico, por parte de la Universidad y la más utilitaria de aplicación a la agricultura, por parte de la Sociedad Económica. La ciudad, postreramente en 1798, le cede a la Universidad los terrenos prometidos, pero bien pronto se suspenden las plantaciones, según parece por la mala calidad del suelo y las molestias producidas al vecino paseo de la Alameda. Como nueva y definitiva ubicación, la ciudad ofrece en 1802 un huerto regado directamente por la acequia de Rovella, llamado de Tramoyeres, situado en la calle Quart, frente al convento de Mínimos de San Sebastián y cerca del Turia, que dio origen al actual Jardín Botánico.

La Universidad pone al célebre botánico Vicente Alfonso Lorente al cargo de la nueva instalación y le dota de medios para desarrollarla. El terreno trapezoidal de unas cuatro hectáreas, acogerá sobre un sistema de cuadros –sistema de Linneo– los planteles, sin descuidar la provisión de herbarios, locales para la cátedra de Botánica, cámara para los jardineros y otras dependencias. El nivel del resultado obtenido le permitiría conseguir, enseguida, gran renombre entre los de más prestigio, estableciendo relaciones particularmente con el de Madrid. Este prometedor inicio recibiría bien pronto la acometida de la invasión napoleónica, especialmente destructiva en el arrabal de Quart. Lorente también participó en los acontecimientos, fue hecho prisionero y condenado a muerte, salvándose por intervención a su favor del botánico francés León Dufour.

Después del desastre y de la muerte de Lorente en 1813, el jardín no se recupera hasta la dilatada dirección entre 1829 y 1867 de Josep Pizcueta, catedrático de medicina, que acometió su reforma y actualización como el primero de España. Respondiendo a la petición de la Sociedad Económica se innova con experiencias de aclimatación de plantas originales de América, mientras se constituye la cátedra de Agricultura, dirigida por Joaquín Carrascosa. Y en un proceso de convergencia que sería sancionado por la Orden Real de 1834, se mandó reunir en el Jardín Botánico las dos enseñanzas de Agricultura y Botánica, que generaría la ampliación del terreno del Jardín Botánico.

En 1843, Pizcueta, auxiliado por Felix Robillard, sustituye a la organización de Linneo por el método natural de Endlicher y, tras la

reforma d'estudis de 1845, rebé importants recursos per a plantacions i també per a construccions d'aclimatació, com un extens hivernacle de fusta projectat per l'arquitecte Timoteu Calvo, un umbracle i xicotetes estufes que, en conjunt, accelerarien espectacularment l'èxit i creixement d'aquelles. En 1856 es va publicar el catàleg del jardí, amb més de 6.000 espècies vivents i l'herbari.

D'este impuls és fruit perdurable la construcció, entre 1860 i 1862, de l'estufa de ferro i vidre, projectada en 1859 pel prestigiós arquitecte Sebastián Monleón, autèntica avantguarda constructiva i lingüística pel que fa als referits materials, costosa tant en tecnologia com en economia i en execució. De 24 metres de longitud, 8,25 metres de llum i 9 metres d'alçària, és una coberta envidrada de 465 metres2, orientada al migdia, que seguix la traça d'un quart de circumferència des del sòl fins a un mur vertical i genera un espai adossat a este. Les seues dimensions podien donar acollida a certs vegetals com l'Astarapea, Aràlia, Chorisia speciosa o el ficus Benjamí, que arribava a créixer més de 5 metres i no tenia cabuda en les altres estufes.

En buscar finançament, la Universitat argumenta la necessitat inexcusable, científica, per al manteniment correcte del centenar d'exemplars exòtics que ja té implantats, però també el prestigi, perquè «pel nombre de plantes que conté, per la seua saludable vegetació, pot ja competir amb els primers d'Europa», i esta construcció era presentada com exponent d'estar al dia en les conquistes del progrés i de la ciència.

Al mur de l'estufa s'hi afegiria més endavant una edificació adossada, rematada amb una torreta, a manera de Miramar, per a dependències de direcció i d'investigació, fins a constituir un afortunat immoble que encara perdura. Lamentablement, no han arribat fins als nostres dies altres elements d'interés com les mencionades construccions de fusta, els primitius umbracles i hivernacle, a pesar que este últim va ser reconstruït, segons projecte de 1867 de l'arquitecte Ildefonso Fernández, del qual tenim constància gràfica. Segurament degueren ser substituïts pels actuals de ferro, durant l'últim quart del segle XIX.

Posteriorment, cap a final de segle, amb la direcció d'Arévalo Baca, es van construir les xicotetes estufes situades al costat del planter de llavors, i es van concloure les obres, en 1888, de l'estufa de major dimensió, anomenada també «de la bassa» per la proximitat dels dos elements, concebuda segons el model de la ja descrita en 1861.

L'any 1900 es va inaugurar l'actual Umbracle, també de ferro, sobre un cos de rajola, obra inspirada en les marquesines ferroviàries, projectada en 1897 pel polifacètic arquitecte madrileny Arturo Mélida Alinar, que vindria a completar la dotació del recinte i a oferir un dels espais més atractius per al seu gaudi.

Altres moments històrics d'interés van ser la incorporació del Jardí Botànic a la Facultat de Ciències, mentre que, sota la direcció de Rafael Cisternes i Fonseret (1867-1876) i, més tard, de Josep Arévalo Baca (1876-1888) s'incrementaren les activitats de l'Escola Botànica del recinte i el caràcter pràctic i experimental de les seues plantacions, impulsades per l'auge agrícola del moment.

Entre 1879 i 1880 es produí l'extensió septentrional que configurarà el recinte que ara coneixem, mentres que la relació urbana respecte dels carrers del beat Gaspar Bono i de Quart no canvia fins el present segle XXI. Entre 1879 i 1980 es produí la implantació del recinte col·legial de Sant Josep o dels Pares Jesuïtes.

A partir de la riuada de 1957 i gràcies a la tenacitat del director Ignacio Docavo, es produí el rescat del jardí i la reconstrucció de diverses construccions malaguanyades, entre 1962 i 1968, i es procurà incorporar-hi altres elements d'interés sobre les ciències naturals.

Posteriorment, sent-ne director el també catedràtic Manuel Costa, es procedí a la rehabilitació integral del jardí (sanejament de les plantacions, alternatives d'irrigació, atenció dels seus quadres, etc.) i els elements arquitectònics més característics (tanca del recinte, hivernacles, estufes, umbracle, pavelló,...). També es construí l'anomenat edifici d'investigació sobre les expropiades edificacions que recauen al carrer de Quart.

En l'actualitat, a més de la preservació del jardí històric, es treballa en la seua continuïtat com a centre d'estudi, recerca, desenvolupa-

reforma de estudios de 1845, recibe importantes recursos para plantaciones y también para construcciones de aclimatación, como un extenso invernadero de madera proyectado por el arquitecto Timoteo Calvo, un umbráculo y pequeñas estufas que, en conjunto, acelerarían espectacularmente el éxito y crecimiento de aquellas. En 1856 se publicó el catálogo del jardín, con más de 6000 especies vivientes y el herbario.

De este impulso es fruto perdurable la construcción entre 1860 y 1862, de la estufa de hierro y vidrio, proyectada en 1859 por el prestigioso arquitecto Sebastián Monleón, auténtica vanguardia constructiva y lingüística en cuanto a los referidos materiales, costosa tanto en tecnología como en economía y en ejecución. De 24 m de longitud, 8,25 m. de luz y 9 m. de altura, es una cubierta acristalada de 465 m.2, orientada a mediodía, que sigue la traza de un cuarto de circunferencia, desde el suelo hasta un muro vertical generando un espacio adosado a él. Sus dimensiones podían dar acogida a ciertos vegetales como el Astarapea, Aralia, Chorisia speciosa o el ficus Benjamin que llegaba a crecer más de 5 m. y no tenía cabida en las otras estufas.

Al buscar financiación la Universidad argumentaba la necesidad inexcusable, científica, para el mantenimiento correcto del centenar de ejemplares exóticos que ya tiene implantados, pero también el prestigio, pues «por el número de plantas que contiene, por su lozana vegetación, puede ya competir con los primeros de Europa», y esta construcción era presentada como exponente de estar al día en las conquistas del progreso y de la ciencia.

Al muro de la estufa se le añadiría más adelante una edificación adosada, rematada con una torrecilla, a modo de miramar, para dependencias de dirección y de investigación, hasta constituir un afortunado inmueble que aún perdura. Lamentablemente no ha llegado hasta nuestros días otros elementos de interés como las mencionadas construcciones de madera, los primitivos umbráculos e invernadero, a pesar de que este último fue reconstruido, según proyecto de 1867 del arquitecto Ildefonso Fernández, del que tenemos constancia gráfica. Seguramente serían sustituidos por los actuales de hierro, durante el último cuarto del siglo XIX.

Posteriormente hacia final de siglo, bajo la dirección de Arévalo Baca, se construyeron las pequeñas estufas situadas al lado del plantel de semillas, y se concluyeron las obras, en 1888, de la estufa de mayor dimensión, llamada también «de la balsa» por la proximidad de los dos elementos, concebida según el modelo de la ya descrita en 1861.

En el año 1900, se inauguró el actual Umbráculo, también de hierro, sobre un cuerpo de ladrillo, obra inspirada en las marquesinas ferroviarias, proyectada en 1897 por el polifacético arquitecto madrileño Arturo Mélida Alinar que vendría a completar la dotación del recinto y ofrecerle uno de los espacios más atractivos para su disfrute.

Otros momentos históricos de interés fueron la incorporación del Jardín Botánico a la facultad de Ciencias, mientras que, bajo la dirección de Rafael Cisternas y Fonseret (1867-1876) y, más tarde, de Josep Arévalo Baca (1876-1888) se incrementarán las actividades de la Escuela Botánica del recinto y el carácter práctico y experimental de sus plantaciones, impulsadas por el auge agrícola del momento.

En 1878 se produce la extensión septentrional que va a configurar el recinto que ahora conocemos, mientras que la relación urbana respecto de las calles Beato Gaspar Bono y Quart no cambia hasta el presente siglo XXI. Entre 1879 y 1880 se produce la implantación del recinto colegial de San José o de los Padres Jesuitas.

A partir de la riada de 1957 y gracias a la tenacidad del director Ignacio Docavo, se produce el rescate del jardín y la reconstrucción de diversas construcciones degradadas, entre 1962 y 1968, procurando incorporar otros elementos de interés sobre las ciencias naturales.

Posteriormente, siendo director el también catedrático Manuel Costa, se procede a la rehabilitación integral del jardín (saneamiento de las plantaciones, alternativas de irrigación, el cuidado de sus cuadros, etc) y los elementos arquitectónicos más característicos (cerca del recinto, invernaderos, estufas, umbráculo, pabellón,..). También se construye el llamado edificio de investigación sobre las expropiadas edificaciones recayentes a la calle Quart.

En la actualidad, además de la preservación del jardín histórico se trabaja en su continuidad como centro de estudio, búsqueda, des-

ment i divulgació de la cultura botànica. Investiga sobre flora, biosistemes i vegetació. Participa en projectes internacionals relacionats amb la biodiversitat vegetal i l'estudi de plantes autòctones. Disposa de biblioteca, herbari i germoplasma. Promou congressos d'especialistes i jornades, trobades i exposicions divulgatives.

En este moment el Jardí Botànic de la Universitat constituïx un espai científic i docent, vegetal, arquitectònic i històric, i, a més, característic del paisatge urbà.

b) Parts integrants

• Espais arquitectònics

- El mateix recinte, delimitat per tanca massissa, la séquia de Rovella i les edificacions adossades que el rodegen.
- La séquia de Rovella, al seu pas pel recinte i el registre de servici.
- L'estructura de quadres i parterres històrics –l'Escola Botànica– amb les antigues séquies que els alimentaven, així com les traces bàsiques o principals de la resta.
- L'edifici central –antiga Direcció– i l'hivernacle major –o tropical– a este associat.
- L'Umbracle.
- L'Hivernacle de la Bassa i l'estany que hi dóna nom.
- Les quatre 'estufes' o hivernacles menors o 'd'exhibició'.
- La Caseta del Romero i l'hivernacle 'de propagació' associat.

- L'antiga Caseta de Llavors o planter, posteriorment caseta del Gabinet de Didàctica i de l'Escola d'Agricultura.
- El pavelló, antic taller i aquari, actual Unitat Didàctica de Botànica (sala d'exposicions).

• Àmbits i exemplars de rellevància botànica (els més valuosos)

Col·leccions vives:

- En l'Escola Botànica, constituïda per la col·lecció de les plantacions dels 16 quadres de la zona sud més antics (concebuts des de l'origen), dedicades a les plantes vasculars (*gimnospermes i angiospermes*), destaquen, pel seu port i antiguitat, els exemplars de coníferes (*Pinus, Cupressus, Cedrus, Taxodium*,...), un excepcional *Ginkgo biloba*, palmeres, etc.
- Les palmeres, ben representades –més d'una cinquantena d'espècies– a l'aire lliure en diversos enclavaments del jardí i les tropicals, en hivernacle.
- Les plantes aquàtiques, en les basses del jardí.
- La muntanyeta, amb rocall, rierol i arena per als ambients de diverses plantes mediterrànies i endemismes.
- Els quadres d'espècies d'ús alimentari: cítrics, fruiters i plantes d'horta.
- Les plantes suculentes, d'adaptació a l'adversitat d'àmbits secs i calorosos de tot el planeta.
- Gespes i coníferes, en un àmbit únic, referents de la cultura jardinera anglosaxona.
- Les plantes medicinals més arrelades al nostre entorn.
- Les plantes d'interés econòmic per a la vida quotidiana: proveïdores d'alimentació bàsica per animals i persones, i de teixits.
- Les plantes exòtiques, carnívores i orquídies, protegides pels hivernacles.
- Les plantes d'ombra, en l'umbracle.

Col·leccions seques:

- L'herbari: uns 40.000 plecs, recopilats des de 1957 i provinents de donacions i intercanvis.
- El Banc de Llavors, d'obtencions pròpies o d'intercanvi, en particular del nostre àmbit, endèmiques i amenaçades.

Escultura:

- Bust del naturalista valencià Simón de Rojas Clemente, de l'escultor Carmelo Vicent.

arrollo y divulgación de la cultura botánica. Investiga sobre flora, biosistemas y vegetación. Participa en proyectos internacionales relacionados con la biodiversidad vegetal y el estudio de plantas autóctonas. Dispone de biblioteca, herbario y germoplasma. Promueve congresos de especialistas y jornadas, encuentros y exposiciones divulgativas.

En este momento el Jardín Botánico de la Universidad constituye un espacio científico y docente, vegetal, arquitectónico e histórico, y además caracterizador del paisaje urbano

b) Partes integrantes

• Espacios arquitectónicos

- El propio recinto, delimitado por cerca maciza, la acequia de Rovella y las edificaciones adosadas que le rodean.
- La acequia de Rovella, a su paso por el recinto y el registro de servicio.
- La estructura de cuadros y parterres históricos –la Escuela Botánica– con las antiguas acequias que los alimentaban, así como las trazas básicas o principales del resto.
- EL Edificio Central – antigua dirección– y el invernadero mayor – o tropical– a él asociado.
- El Umbráculo.
- El Invernadero de la Balsa y el estanque que le da nombre.
- Las cuatro 'estufas'o invernaderos menores o 'de exhibición'.
- La Caseta del Romero y el invernadero 'de propagación'asociado.
- La antigua Caseta de Semillas o plantel, posteriormente caseta del Gabinete de Didáctica y de la Escuela de Agricultura.
- El Pabellón, antiguo taller y acuario, actual Unidad Didáctica de Botánica (sala de exposiciones).

• Ámbitos y ejemplares de relevancia botánica (a relacionar los más valiosos)

Colecciones vivas:

- La Escuela Botánica constituida por la colección de las plantaciones de los 16 cuadros de la zona sur, más antiguos (concebidos desde origen), dedicado a las plantas vasculares (*gimnospermas y angiospermas*) destacando, por su puerto y antigüedad los ejemplares de coníferas (*Pinus, Cupressus, Cedrus, Taxodium*,...), un excepcional *Ginkgo Biloba*, palmeras, etc
- Las palmeras, bien representadas –más de una quincuagésima de especias– al aire libre en varios enclaves del jardín, y en invernadero, las tropicales.
- Las plantas acuáticas, en las balsas del jardín.
- La montañita, con rocalla, riachuelo y arena para los ambientes de diversas plantas mediterráneas y endemismos.
- Los cuadros de especias de uso alimentario: cítricos, frutales y plantas de huerta.
- Las plantas suculentas, de adaptación a la adversidad de ámbitos secos y calurosos de todo el planeta.
- Céspedes y coníferas, en un ámbito único, referentes de la cultura jardinera anglosajona.
- Las plantas medicinales más arraigadas al nuestro entorno.
- Las plantas de interés económico para la vida cotidiana: proveedoras de alimentación básica por animales y personas, y de tejidos.
- Las plantas exóticas, carnívoras y orquídeas, protegidas por los invernaderos.
- Las plantas de sombra, en el umbráculo.

Colecciones secas :

- El herbario: unos 40.000 pliegos, recopilados desde 1957 y procedentes de donaciones e intercambios.
- El Banco de Semillas, de obtenciones propias o de intercambio, en particular de nuestro ámbito, endémicas y amenazadas.

Escultura :

- Busto del naturalista valenciano Simón de Rojas Clemente del escultor Carmelo Vicent.

c) Delimitació de l'entorn afectat

Descripció:

Es tracta d'una zona singular, les primeres implantacions de la qual van ser l'antiga alqueria i hort de Tramoieres, on després es va ubicar el Jardí Botànic en 1802, el convent de Mínims que donaria pas en 1725-39 a l'actual església de Sant Miquel i Sant Sebastià (Bé d'Interés Cultural, amb categoria de Monument declarat en 1983) i altres horts i alqueries.

Posteriorment, estos horts van ser triats per a la construcció en 1879-80 del Col·legi de Sant Josep o dels Pares Jesuïtes, sobre el passeig de la Petxina, com a eix més prestigiós de l'expansió urbana oest de la ciutat.

El col·legi va ser concebut com a edificació exempta al mig d'una parcel·la enjardinada. Va ser projectat per l'arquitecte José Quinzá Gómez com un trident de naus presidit en la nau central per la capella, en estil neobizantí de l'arquitecte Joaquín María Belda Ibáñez, el qual, a la mort de Quinzá, es va fer càrrec del projecte.

En l'actualitat, la porció nord-oest del primitiu recinte col·legial té atribuïda una edificabilitat potencial pel planejament que, en cas de materialitzar-se, precisa atindre's a les condicions característiques d'este front urbà, antic Eixample oest i hui part del conjunt històric de la ciutat de València.

El Jardí Botànic i el col·legi de Sant Josep constituïxen, en la seua posició extrema nord-occidental, un àmbit identificatori i nuclear de tal Eixample protegit de la ciutat, al seu torn, límit respecte de la trama residencial que, amb una categoria econòmica popular de gran homogeneïtat (finques de vivendes «de renda» de quatre altures), va ser alçada seguint la mateixa norma, tipologia i llenguatge arquitectònic i constructiu de l'últim terç del segle XIX.

El conjunt de la zona respon a un model d'expansió d'acord amb la Llei d'Eixample de Poblacions de 1876, de caràcter higienista i racionalitzador, d'acord amb les preocupacions i progressos de l'època. Es tracta en concret de la zona d'expansió huitcentista extramurs del sector oest del recinte murallat, articulada sobre els eixos històrics del camí de Quart, el més antic i conformador del raval del seu nom, i el camí de Serrans, en la vora del riu i pel passeig de la Petxina, i conegut també en el segle XIX com a camí Reial de Madrid o a Conca pels Serrans i, més avant, carretera de Madrid a Castelló.

Esta zona rebé un impuls expansiu amb l'enderrocament de les muralles de la ciutat a partir del 1865 i va ser planificada o integrada, d'acord amb el Projecte d'Eixamplament de la ciutat de València, firmat pels arquitectes Joaquín María Arnau, José Calvo i Luis Ferreres en 1884 i aprovat en 1887, però en redacció des de 1883. Esta planificació incorporava el Jardí Botànic, l'església i el col·legi. Posteriorment, segons projecte de parcel·lació de 1888-1889 de Felipe Labrandero, mestre d'obres, es donà pas al carrer Túria, l'edificació del qual es retardà fins al primer terç del segle XX, amb una altra escala i llenguatge arquitectònic que dotaren el seu àmbit d'una caracterització pròpia.

Justificació:

El criteri general seguit per a la delimitació de l'entorn de protecció d'acord amb les pautes legals que arbitren els articles 28.2. b) i 39.3 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, consistix a incloure dins de la seua àrea els elements urbans següents:

– Parcel·les que limiten directament amb la que ocupa el BIC, en les quals qualsevol intervenció que es realitze puga afectar-lo tant visualment com físicament.

– Parcel·les que recauen al mateix espai públic que el BIC i que constituïxen el seu entorn visual i ambiental immediat i en el qual qualsevol intervenció que es realitze puga comportar una alteració de les condicions de percepció d'este o del caràcter de l'espai urbà.

– Espais públics en contacte directe amb el BIC i les parcel·les enumerades anteriorment i que contituïxen part del seu ambient urbà immediat.

c) Delimitación del entorno afectado

Descripción:

Se trata de una zona singular cuyas primeras implantaciones fueron la antigua alquería y huerto de Tramoyeres, donde luego se ubicó el Jardín Botánico en 1802, el convento de Mínimos que daría paso en 1725-39 a la actual iglesia de San Miguel y San Sebastián (Bien de Interés Cultural, con categoría de Monumento, declarado en 1983) y otros huertos y alquerías.

Posteriormente estos huertos fueron elegidos para la construcción en 1879-80 del Colegio de San José o de los Padres Jesuitas, sobre el Paseo de la Pechina, como eje más prestigioso de la expansión urbana oeste de la ciudad.

El colegio fue concebido como edificación exenta en medio de una parcela ajardinada. Fue proyectado por el arquitecto José Quinzá Gómez como un tridente de naves presidido en su nave central por la capilla, en estilo neobizantino del arquitecto Joaquín María Belda Ibáñez, que a la muerte de Quinzá se haría cargo del proyecto.

En la actualidad, la porción noroeste del primitivo recinto colegial tiene atribuida una edificabilidad potencial por el planeamiento que, en caso de materializarse, precisa atenerse a las condiciones características de este frente urbano, antiguo Ensanche Oeste y hoy parte del Conjunto Histórico de la Ciudad de Valencia.

El Jardín Botánico y el colegio de San José constituyen, en su posición extrema noroccidental, un ámbito identificatorio y nuclear de dicho Ensanche protegido de la ciudad, a su vez, límite respecto de la trama residencial que, con una categoría económica popular de gran homogeneidad (fincas de viviendas «de renta» de cuatro alturas), fue levantada bajo la misma norma, tipología y lenguaje arquitectónico y constructivo del último tercio del siglo XIX.

El conjunto de la zona responde a un modelo de expansión acorde con la «Ley de Ensanche de poblaciones de 1876», de carácter higienista y racionalizador, de acuerdo con las preocupaciones y progresos de la época. Se trata en concreto de la zona de expansión decimonónica extramuros del sector oeste del recinto amurallado, articulada sobre los ejes históricos del Camino de Quart, el más antiguo y conformador del arrabal de su nombre, y el Camino de Serranos, en el borde del río y por el Paseo de la Pechina, y conocido también en el siglo XIX como Camino Real de Madrid o a Cuenca por Los Serranos y, más adelante, Carretera de Madrid a Castellón.

Esta zona recibiría un impulso expansivo con el derribo de las murallas de la ciudad a partir del 1865 y sería planificada o integrada, de acuerdo con el «Proyecto de Ensanche de la ciudad de Valencia», firmado por los arquitectos Joaquín María Arnau, José Calvo y Luis Ferreres en 1884 y aprobado en 1887 pero que estaba en redacción desde 1883. Esta planificación incorporaría el Jardín Botánico, la iglesia y el colegio. Posteriormente, según proyecto de parcelación de 1888-89 de Felipe Labrandero, maestro de obras, se daría paso a la calle Turia, cuya edificación se retrasaría hasta el primer tercio del siglo XX, con otra escala y lenguaje arquitectónico que dotan a su ámbito de una caracterización propia.

Justificación:

El criterio general seguido para la delimitación del entorno de protección de acuerdo con las pautas legales que arbitran los artículos 28.2.b) i 39.3 de la Ley 4/98, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, consiste en incluir dentro de su área los siguientes elementos urbanos:

– Parcelas que limitan directamente con la que ocupa el BIC, en las cuales cualquier intervención que se realice, pueda afectarlo tanto visual como físicamente.

– Parcelas recayentes al mismo espacio público que el BIC y que constituyen su entorno visual y ambiental inmediato y en el que cualquiera intervención que se realice pueda suponer una alteración de las condiciones de percepción de éste o del carácter del espacio urbano.

– Espacios públicos en contacto directo con el BIC y las parcelas enumeradas anteriormente y que constituyen parte de su ambiente urbano inmediato.

– Edificacions o qualsevol element del paisatge urbà que, encara que no tinguen una situació d'immediatesa amb el BIC, afecten de forma fonamental la percepció d'este.

Línia delimitadora:

Origen. Cantó nord-oest de l'encreuament dels carrers de Borrull i del carrer del Botànic. Punt A.

Sentit. Horari.
Línia delimitadora. Des de l'origen, la línia continua per l'alineació nord del carrer de Borrull fins a la Gran Via de Ferran el Catòlic, per on continua per l'alineació est ajustada a la tanca oest de l'antic col·legi de Sant Josep dels Pares Jesuïtes, tot prolongant esta última línia fins a creuar el passeig de la Petxina i incorporar la barana, mur i talús de la ribera dreta del caixer del Túria pel qual continua aigües avall fins a arribar a l'embocadura del carrer del Doctor Sanchis Bergón, on, ajustat a la línia est que fa xamfrà amb el passeig, creua este últim per a trobar-se amb l'alineació sud del referit carrer que continua fins al carrer de Túria seguint per l'alineació oest d'esta fins a creuar el carrer de Quart, i continua per la mateixa alineació fins a la mitgera entre les parcel·les número 05 i 06 de l'illa cadastral número 49293 del carrer de Túria. Des d'esta mitgera, la línia recorre les posteriors de les parcel·les número 05, 04, 03, 02, 01 i 15 d'esta illa. Creua el carrer del Botànic i continua novament en perpendicular, per l'alineació oest d'este carrer, fins a l'origen.

3. NORMATIVA DE PROTECCIÓ DEL JARDÍ HISTÒRIC I EL SEU ENTORN

Jardí Històric:

Article primer
Caldrà ajustar-se al que disposa la secció segona, del capítol III, del títol II de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, relativa al règim dels béns immobles d'interés cultural.

Article segon.
Els usos permesos seran tots aquells que siguen compatibles amb la posada en valor i gaudi patrimonial del bé i que contribuïsquen a la consecució de tals fins.

Entorn de protecció:

Article tercer
De conformitat amb el que disposa l'article 35 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, qualsevol intervenció que pretenga abordar-se en l'entorn de protecció del Jardí Històric, requerirà la amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria de cultura. Esta autorització s'emetrà conforme als criteris establits en la present normativa i, en allò no previst en esta, per mitjà de l'aplicació directa dels criteris establits en l'article 39 de l'esmentada Llei.
Totes les intervencions requeriran, per al seu tràmit autoritzatiu, la definició precisa del seu abast, amb la documentació tècnica que per la seua especificitat els corresponga, i amb la ubicació parcel·lària i el suport fotogràfic que permeta constatar la situació de partida i la seua transcendència patrimonial.

Article quart
Sense perjuí del que disposa l'article anterior, per mitjà de sospesat informe tècnic municipal, es podrà derivar la no necessitat del tràmit d'autorització previ en actuacions que se situen fora del present marc normatiu per falta de transcendència patrimonial, com seria el cas de les obres i instal·lacions dirigides a la mera conservació, reparació i decoració interior dels immobles configuradors de l'entorn afectat.

En estos casos, l'Ajuntament comunicarà a esta Administració, en el termini de deu dies, la concessió de llicència municipal, adjun-

– Edificaciones o cualquier elemento del paisaje urbano que, aunque no tengan una situación de inmediatez con el BIC, afectan de forma fundamental a la percepción de éste.

Línea delimitadora:

Origen. Esquina noroeste del cruce de las calles Borrull y de la calle Botánico. Punto «A».

Sentido. Horario.
Línea delimitadora. Desde el origen, la línea continúa por la alineación norte de la calle Borrull hasta la Gran Vía Fernando el Católico, por donde continúa por la alineación este ajustada a la cerca oeste del antiguo colegio de San José de los Padres Jesuitas, prolongando esta última línea hasta cruzar el paseo de la Pechina e incorporar el pretil, muro y talud de la ribera derecha del cajero del Turia por el cual continúa aguas abajo hasta llegar a la embocadura de la calle Doctor Sanchís Bergón donde, ajustado a la línea este que hace chaflán con el Paseo, cruza este último para encontrarse con la alineación sur de la referida calle que sigue hasta la calle Turia siguiendo por la alineación oeste de ésta hasta cruzar la calle Quart, continuando por la misma alineación hasta la medianera entre las parcelas número 05 y 06 de la manzana catastral número 49293 de la calle Turia. Desde esta medianera la línea recorre las traseras de las parcelas número 05, 04, 03, 02, 01 y 15 de esta manzana. Cruza la calle Botánico y continua nuevamente en perpendicular, por la alineación oeste de esta calle, hasta el origen.

3. NORMATIVA DE PROTECCIÓN DEL JARDÍN HISTÓRICO Y SU ENTORNO

Jardín Histórico:

Artículo primero
Se atenderá a lo dispuesto en la Sección Segunda, del Capítulo III, del Título II de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, relativa al régimen de los bienes inmuebles de interés cultural.

Artículo segundo
Los usos permitidos serán todos aquellos que sean compatibles con la puesta en valor y disfrute patrimonial del bien y que contribuyan a la consecución de dichos fines.

Entorno de protección:

Artículo tercero
De conformidad con lo dispuesto en el artículo 35 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, cualquier intervención que pretenda abordarse en el entorno de protección del Jardín Histórico, requerirá la previa autorización de la conselleria competente en materia de cultura. Esta autorización se emitirá conforme a los criterios establecidos en la presente normativa y, en lo no contemplado en la misma, mediante la aplicación directa de los criterios establecidos en el artículo 39 de la citada Ley.
Todas las intervenciones requerirán, para su trámite autorizatorio, la definición precisa de su alcance, con la documentación técnica que por su especificidad les corresponda, y con la ubicación parcelaria y el apoyo fotográfico que permita constatar la situación de partida y su trascendencia patrimonial.

Artículo cuarto
Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo anterior, mediante sopesado informe técnico municipal, se podrá derivar la no necesidad de trámite autorizatorio previo en actuaciones que se sitúen fuera del presente marco normativo por falta de trascendencia patrimonial, como sería el caso de las obras e instalaciones dirigidas a la mera conservación, reparación y decoración interior de los inmuebles configurados del entorno afectado.
En estos casos, el ayuntamiento comunicará a esta administración en el plazo de diez días la concesión de licencia municipal, adjun-

tant com a mínim l'informe tècnic que es menciona en el paràgraf anterior, un pla d'ubicació i el suport fotogràfic que permeta constatar la situació de partida i la seua falta de transcendència patrimonial.

Article quint. Criteris d'intervenció

1. Seran mantingudes les alineacions del Pla General, llevat de les excepcions especificades per a cada illa.

2. Els edificis anteriors a 1950, enquadrats en estes alineacions, hauran de mantindre les façanes originals. Les obres de restauració de façana, així com les de reforma interior que aconseguixen el nivell de rehabilitació global de l'immoble, hauran de repristinar la morfologia exterior, d'acord amb els seus valors arquitectònics específics i la definició primigènia. En els immobles la morfologia dels quals resulte dissonant respecte de la característica de la zona, estes actuacions comportaran l'adequació de la façana i cobertes a les condicions establides en la present normativa per a les edificacions de nova planta. Les intervencions en plantes baixes comportaran el respecte –i recuperació, si és el cas– de la part corresponent de la façana de l'immoble.

3. Les façanes de nova planta o remodelació d'aquelles no tradicionals s'hauran d'adequar amb caràcter estètic i material a la tipologia i acabats de la zona:

– Ràfols amb longitud màxima de vol de 35 cm.

– Impostes, motlures i elements ornamentals amb una longitud màxima de volada de 15 cm.

– Buits de proporció vertical.

– No s'admetran balcons ni miradors, mentre no es desenvolupe el Pla Especial de l'entorn de protecció previst en l'article dècim de la present normativa i este prenga en consideració la conveniència o no d'estos elements.

Article sext

La normativa particularitzada per a les illes i espais públics de l'entorn, en atenció a les seues condicions singulars, serà:

Illa 49298 (carrers del Botànic, de Borrull, del Doctor Peset Cervera, de Sant Sebastià i de Quart)

Es garantirà la conservació i posada en valor de la xemeneia industrial existent en l'interior de l'illa.

Es mantindrà l'alineació corba històrica de l'illa que recau a la plaça de Sant Sebastià.

La plaça de l'església haurà de ser tractada com un espai unitari de vianants enjardinat en atenció a la seua doble circumstància de trobar-se situat al costat de l'accés principal de dos béns d'interés cultural: el Jardí Històric i l'església de Sant Miquel i Sant Sebastià.

Illa 49299 (carrers del Botànic, de Túria i de Quart)

L'edificació de la parcel·la cadastral número 03, situada al carrer de Quart, número 73, haurà de ser conservada fins que el requerit Pla Especial de l'Entorn de Protecció determine la conveniència o no del seu manteniment.

Illa (antiga) 47316 (Gran Via de Ferran el Catòlic, passeig de la Petxina, carrer del beat Gaspar Bono i de Quart).

a) L'edificació del col·legi Sant Josep haurà de mantindre el seu caràcter d'edificació aïllada envoltada d'espais lliures arbrats dins de la parcel·la cadastral 06, amb l'ús educatiu cultural atorgat pel Pla General d'Ordenació Urbana de 1988 i amb la possibilitat de reedificació de l'ala est enderrocada en els anys 70 del segle passat.

b) L'antiga alqueria que subsistix, anterior a la implantació del col·legi i fins i tot del mateix Jardí Botànic (catalogada amb nivell 2 pel Pla General d'Ordenació Urbana) serà objecte de rehabilitació i posada en valor.

c) La resta del terreny corresponent a la parcel·la cadastral 03 qualificat com Educatiu Cultural limitarà l'edificabilitat assignada pel Pla General a la conformació d'un espai lliure unitari enfront del Jardí Botànic, l'alqueria i el col·legi, i constituirà, en cas de materialitzar-se esta edificabilitat, un nou element arquitectònic harmonitzador entre els immobles que recauen a la Gran Via de Ferran el Catòlic i a este espai. A este efecte, l'ocupació màxima del terreny serà de

tando como mínimo el informe técnico que se menciona en el párrafo anterior, un plano de ubicación y el apoyo fotográfico que permita constatar la situación de partida y su falta de trascendencia patrimonial.

Artículo quinto. Criterios de intervención

1. Serán mantenidas las alineaciones del Plan General, salvo las excepciones especificadas para cada manzana.

2. Los edificios anteriores a 1950, encuadrados en tales alineaciones, mantendrán sus fachadas originales. Las obras de restauración de fachada, así como las de reforma interior que alcancen el nivel de rehabilitación global del inmueble, deberán repristinar la morfología exterior, conforme a sus valores arquitectónicos específicos y definición primigenia. En los inmuebles cuya morfología resulte disonante respecto de la característica de la zona, estas actuaciones comportarán la adecuación de la fachada y cubiertas a las condiciones establecidas en la presente normativa para las edificaciones de nueva planta. Las intervenciones en plantas bajas comportarán el respeto –y recuperación en su caso– de la parte correspondiente de la fachada del inmueble.

3. Las fachadas de nueva planta o de remodelación de aquellas no tradicionales se adecuarán con carácter estético y material a la tipología y acabados de la zona:

– Aleros con longitud máxima de vuelo de 35 cm.

– Impostas, molduras, elementos ornamentales con una longitud máxima de voladizo de 15 cm.

– Huecos de proporción vertical.

– No se admitirán balcones ni miradores, mientras no se desarrolle el Plan Especial del entorno de protección previsto en el artículo décimo de la presente normativa y éste tome en consideración la conveniencia o no de dichos elementos.

Artículo sexto

La normativa particularizada para las manzanas y espacios públicos del entorno, en atención a sus condiciones singulares, será:

Manzana 49298 (calles Botánico, Borrull, Peset Cervera, San Sebastián y Quart).

Se garantizará la conservación y puesta en valor de la chimenea industrial existente en el interior de la manzana.

Se mantendrá la alineación curva histórica de la manzana recayente a la plaza de San Sebastián.

La plaza de la iglesia deberá ser tratada como un espacio unitario peatonal ajardinado en atención a su doble circunstancia de encontrarse situado junto al acceso principal de dos Bienes de Interés Cultural: el Jardín Histórico y la iglesia de San Miguel y San Sebastián.

Manzana 49299 (calles Botánico, Turia y Quart).

La edificación de la parcela catastral nº03 situada en la calle Quart nº 73, deberá ser conservada hasta que el requerido Plan Especial del Entorno de Protección determine la conveniencia o no de su mantenimiento.

Manzana (antigua) 47316 (calles Fernando el Católico, Pechina, Beato Gaspar Bono, Quart).

a) La edificación del colegio San José mantendrá su carácter de edificación aislada envuelta en espacios libres arbolados dentro de la parcela catastral 06, con el uso Educativo-Cultural otorgado por el Plan General de Ordenación Urbana de 1988 y con la posibilidad de reedificación del ala este demolida en los años 70 del pasado siglo.

b) La antigua alquería subsistente, que es anterior a la implantación del colegio e incluso del mismo Jardín Botánico (catalogada con nivel 2 por el Plan General de Ordenación Urbana), será objeto de rehabilitación y puesta en valor.

c) El resto del terreno correspondiente a la parcela catastral 03 calificado como Educativo Cultural limitará la edificabilidad asignada por el Plan General a la conformación de un espacio libre unitario frente al Jardín Botánico, la alquería y el colegio, constituyendo, en caso de materializarse esta edificabilidad, un nuevo elemento arquitectónico armonizador entre los inmuebles recayentes a la Gran Vía Fernando el Católico y dicho espacio. A tal efecto la ocupación máxi-

1.000 metres quadrats de sòl, i el nombre màxim de plantes de 5, sempre que no supere l'altura de cornisa del veí col·legi de Sant Josep. L'edificabilitat màxima serà l'assignada pel Pla General d'1 m^2t/m^2s per a tota la parcel·la, incloent-hi la superfície construïda de l'alqueria.

d) Les parcel·les actualment ocupades per edificacions modernes o associades a estes, 04, 05, 07 i 08 corresponents al denominat «Complex 2000» hauran d'ajustar el seu volum edificatori als paràmetre urbanístics de l'Eixample de Quart. A este efecte, el nombre màxim de plantes serà de 5; per tant, seran considerades «fora d'ordenació diferida». A este efecte en els supòsits que concloga la seua vida útil, es pretenguen o bé obres de reforma de transcendència equiparable a la reedificació, o bé una remodelació amb eliminació de les plantes superiors o una substitució voluntària d'estos, s'hi aplicaran les ordenances de protecció d'esta normativa. Tot això sense perjuí de la possible aplicació de l'article 21 de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià als referits edificis.

e) En la porció nord-oest de la primitiva illa cadastral 47316 segregada, hui illa 47321, separada de l'antiga per un vial de vianants, es podrà ubicar una nova edificació adaptada volumètricament a les preexistències que conformen l'anomenat Eixample de Quart, segons els següents paràmetres urbanisticopatrimonials:

– Edificabilitat màxima: 16.445 m^2 de sostre.
– Alineacions:
– separació mínima de 29 metres al Jardí de les Hespèrides
– nord al passeig de la Petxina, i oest, a la Gran Via Ferran el Catòlic, definides en l'àrea EDA.2 de la modificació del Pla General d'Ordenació Urbana de València (1998).
– sud, separació mínima de 10 metres al tancament de la parcel·la de l'antic col·legi dels Pares Jesuïtes.
– Nombre màxim de plantes: 5 (planta baixa i 4 plantes en altura).
– Altura de cornisa màxima sobre rasant: 16,80 m.
– Ús: residencial, terciari, hoteler, en ús exclusiu o mixt.

Per tal d'harmonitzar volumètricament este nou edifici amb el pròxim col·legi dels Pares Jesuïtes i mantindre els patrons urbanístics de l'Eixample, s'imposa una separació mínima al tancament de la parcel·la de l'antic col·legi de Jesuïtes. Tenint en compte que l'amplària dels carrers de l'entorn oscil·la entre aproximadament 14 m del carrer Túria, 12 m del carrer Sanchis Bergón i 8 m del carrer Botànic, este nou carrer que es conforma entre el nou edifici i les preexistències del col·legi de Jesuïtes, podrà mantindre les proporcions característiques d'este eixample per mitjà d'una separació mínima de 10 m, ja que es compta amb l'amplitud de la separació i la tipologia discontínua de l'edificació col·legial respecte de la seua actual tàpia. Tot això a fi d'aconseguir la major neutralitat possible respecte del perfil urbà tradicional.

Quant a l'altura de cornisa, s'han tingut en compte les alçàries dels edificis de l'antic col·legi de Jesuïtes, a fi que el nou edifici hi harmonitze, tenint en compte la funcionalitat per als usos permesos, així com les altures modals de les edificacions residencials tradicionals de l'àrea de l'Eixample.

La coberta de l'edifici haurà de ser plana, sense cossos addicionals, i haurà d'albergar-hi davall les infrastructures, instal·lacions i serveis que siguen necessaris. La morfologia i característiques de l'edificació s'hauran d'ajustar a les condicions estètiques definides en esta normativa per a edificacions de nova planta.

Amb el propòsit d'incentivar els usos residencials en la present edificació que es troba inclosa dins de l'Eixample de Quart en el conjunt històric de València, i contribuir amb això a la millor conservació dels seus valors, i al seu torn facilitar la materialització de les edificacions adequades a tal ús en les alineacions límits establides anteriorment, es podrà addicionar una planta àtic reculada, amb una altura màxima de cornisa total de 19,30 m, per mitjà d'estudi de detall que justifique la seua integració paisatgística i coherència tipològica tipològica, addicionar una planta àtic reculada, amb una altura màxima de cornisa total de 19,30 m.

f) Els espais lliures que envolten la nova edificació projectada en

ma del mismo será de 1000 metros cuadrados de suelo, y el número máximo de plantas de 5, siempre que no supere la altura de cornisa del vecino colegio de San José. La edificabilidad máxima será la asignada por el Plan General de 1 m^2t/m^2s para toda la parcela, incluyendo en la misma, la superficie construida de la Alquería.

d) Las parcelas actualmente ocupadas por edificaciones modernas o asociadas a las mismas, 04, 05, 07 y 08 correspondientes al denominado «Complejo 2000» ajustarán su volumen edificatorio a los parámetros urbanísticos del Ensanche de Quart. A tal efecto el número máximo de plantas será de 5. Por tanto serán considerados «fuera de ordenación diferida». A tal efecto en los supuestos que concluya su vida útil, se pretendan obras de reforma de trascendencia equiparable a la reedificación, una remodelación con eliminación de las plantas superiores o una sustitución voluntaria de los mismos le serán de aplicación las ordenanzas de protección de esta normativa. Todo ello sin perjuicio de la posible aplicación del artículo 21 de la Ley del Patrimonio Cultural Valenciano a los referidos edificios.

e) En la porción noroeste de la primitiva manzana catastral 47316 segregada, hoy manzana 47321, separada de la antigua por un vial peatonal, se podrá ubicar una nueva edificación adaptada volumétricamente a las preexistencias que conforman el llamado Ensanche de Quart, según los siguientes parámetros urbanístico-patrimoniales:

– Edificabilidad máxima: 16.445 m^2 de techo.
– Alineaciones:
– separación mínima de 29 metros al Jardín de las Hespérides.
– norte al Paseo de la Pechina, y Oeste, a la Gran Vía Fernando el Católico, definidas en el área EDA.2 de la Modificación del Plan General de Ordenación Urbana de Valencia (1998).
– sur, separación mínima de 10 metros al cerramiento de la parcela del antiguo Colegio de los Padres Jesuitas
– Número máximo de plantas: 5 (planta baja y 4 plantas en altura).
– Altura de cornisa máxima sobre rasante: 16,80 m.
– Uso: residencial, terciario, hotelero, en uso exclusivo o mixto.

Con el fin de armonizar volumétricamente este nuevo edificio con el próximo colegio de los Padres Jesuitas y mantener los patrones urbanísticos del Ensanche, se impone una separación mínima al cerramiento de la parcela del antiguo Colegio de Jesuitas. Teniendo en cuenta que la anchura de las calles del entorno oscila entre los alrededor de 14 metros de la calle Turia, los 12 metros de la calle Sanchis Bergón y los 8 metros de la calle Botánico, esta nueva calle que se conforma entre el nuevo edificio y las preexistencias del colegio de Jesuitas, podrá mantener las proporciones características de este ensanche mediante una separación mínima de 10 metros, ya que se cuenta con la holgura de la separación y la tipología discontinua de la edificación colegial respecto de su actual tapia. Todo ello en aras a conseguir la mayor neutralidad posible respecto del perfil urbano tradicional.

En cuanto a la altura de cornisa, se ha tenido en cuenta las alturas de los edificios del antiguo colegio de Jesuitas, a fin de que el nuevo edificio armonice con ellos, teniendo en cuenta la funcionalidad para los usos permitidos, así como las alturas modales de las edificaciones residenciales tradicionales del área del Ensanche.

La cubierta del edificio será plana, sin cuerpos adicionales, albergando bajo la misma las infraestructuras, instalaciones y servicios que sean necesarios. La morfología y características de la edificación se deberán ajustar a las condiciones estéticas definidas en esta normativa para edificaciones de nueva planta.

Con el propósito de incentivar los usos residenciales en la presente edificación que se encuentra incluida dentro del Ensanche de Quart en el Conjunto Histórico de Valencia, y contribuir con ello a la mejor conservación de sus valores, y a su vez facilitar la materialización de las edificaciones adecuadas a dicho uso en las alineaciones límites establecidas anteriormente, se podrá, mediante estudio de detalle que justifique su integración paisajística y coherencia tipológica, adicionar una planta ático retranqueada, con una altura máxima de cornisa total de 19,30 m.

f) Los espacios libres en torno a la nueva edificación proyectada en la parcela edificable recibirán un tratamiento de zona ajardinada,

la parcel·la edificable, rebran un tractament de zona enjardinada, de manera que mantinguen la rasant dels vials adjacents i lliure de servituds derivades de la dita edificació, com ara rampes, escales, ventilacions, etc., excepte les servituds associades exclusivament a aparcaments subterranis que, amb accés des de l'edificació, queden convenientment integrades en els espais enjardinats sense superar les superfícies admissibles que l'article 5.19.3 de l'esmentat Pla General d'Ordenació Urbana té establides respecte d'això. I en coherència amb tal article, i per a fer viable la introducció d'arbrat en raó amb els valors del context botànic, es garantirà una capa de terra almenys d'1 m de grossària, sota rasant. En tot cas, s'haurà de mantindre l'arbrat existent.

Així mateix, en idèntic sentit, el carrer del beat Gaspar Bono i la resta de carrers de vianants de l'illa rebran un tractament enjardinat i arbrat que potencie la seua relació amb el Jardí Històric confrontant.

Illa 48313 (carrers de la Petxina, de Borrull, de Sanchis Bergón, de Túria i de Quart)

Les edificacions que recauen al passeig de la Petxina, atesa la seua antiguitat, morfologia i escala urbana, hauran de ser conservades, ja que s'integren correctament en l'entorn i que en estos moments, després d'una adaptació centenària, contribuïxen a la protecció ambiental del jardí. El manteniment d'estes no comporta augment de l'edificabilitat existent.

Article sèptim

En allò no regulat per la present normativa, caldrà ajustar-se al que disposen els següents plans urbanístics:

– PERI del Vell Llit del Riu Túria (BOP de 07.11.84)

– Pla General d'Ordenació Urbana de 1988 (Apn. Definitiva Resolució 28.12.88, DOGV de 16.01.89, BOP de 14.01.89), en el seu text refós i correcció d'errades, Aprovat definitivament per Resolució de conseller d'OPUT, de 22.12.92 (DOGV de 03.05.93, BOP de 27.04.94) segons els termes i excepcions que en esta i en el seu annex es detallen.

– Estudi de Detall per a l'Ordenació del Volum Arquitectònic de l'Edifici d'Investigació del Jardí Botànic de València (DOGV de 23.02.94, BOP de 22.04.94).

– Modificació Puntual de 1994 del PGOU. En la parcel·la c/ Quart, 102 – c/ beat Gaspar Bono, s/n (DOGV de 28.12.94, BOP de 15.11.94).

Article octau

La contravenció del que preveu la present normativa determinarà la responsabilitat dels seus causants en els termes establits en la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià i la resta de lleis que s'hi apliquen.

Article nové

Totes les intervencions que afecten el subsòl del Jardí Històric i el seu entorn de protecció requeriran de la presentació de l'estudi previ arqueològic a què es referix l'article 62 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià. En tot cas, les actuacions arqueològiques que, com a conseqüència de l'esmentat estudi, s'hagen de dur a terme requeriran de l'expressa autorització de la conselleria competent en matèria de cultura.

Article deu

Esta normativa és transitòria fins a l'aprovació del preceptiu Pla Especial de Protecció previst en l'article 34.2 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià per als entorns de protecció dels béns d'interés cultural de la zona o el Pla Especial de l'Eixample de Quart, preceptiu com a Conjunt Històric declarat, si es redacta amb el mateix nivell de detall.

manteniendo la rasante de los viales adyacentes y libre de servidumbres derivadas de dicha edificación, como rampas, escaleras, ventilaciones, etc., salvo las servidumbres asociadas exclusivamente a aparcamientos subterráneos que, con acceso desde la edificación, queden convenientemente integradas en los espacios ajardinados sin superar las superficies admisibles que el artículo 5.19.3 del citado Plan General de Ordenación Urbana tiene establecidas al respecto. Y en coherencia con dicho artículo y para viabilizar la introducción de arbolado en razón con los valores del contexto botánico, se garantizará una capa de tierra de al menos 1 metro de espesor, bajo rasante. En todo caso se mantendrá el arbolado existente.

Asimismo, en idéntico sentido, la calle Beato Gaspar Bono y el resto de calles peatonales de la manzana recibirán un tratamiento ajardinado y arbolado que potencie su relación con el Jardín Histórico colindante.

Manzana 48313 (Calles Pechina, Borrull, Sanchís Bergón, Turia y Quart).

Las edificaciones recayentes al Paseo de la Pechina, dada su antigüedad, su morfología y escala urbana, deberán ser conservadas, dado que se integran correctamente en el entorno y que en estos momentos, tras una adaptación centenaria, contribuyen a la protección ambiental del jardín. El mantenimiento de las mismas no conlleva aumento de la edificabilidad existente.

Artículo séptimo

En lo no regulado por la presente normativa se estará a lo dispuesto en los siguientes Planes urbanísticos:

– 'PERI del Viejo cauce del Río Turia (BOP 07.11.84)'

– 'Plan General de Ordenación Urbana de 1988 (Apn. Definitiva Resl. 28.12.88, DOGV de 16.01.89, BOP de 14.01.89), en su texto refundido y corrección de errores, Aprobado definitivamente por Resolución de conseller de O.P.U.T. en 22.12.92 (DOGV de 03.05.93, BOP de 27.04.94) según los términos y salvedades que en ella y su anexo se detallan'.

– 'Estudio de Detalle para la ordenación del Volumen Arquitectónico del Edificio de Investigación del Jardín Botánico de Valencia (DOGV de 23.02.94, BOP de 22.04.94).

– 'Modificación Puntual de 1994 del PGOU en la parcela C/ Quart 102 – C/ Beat Gaspar Bono s/n (DOGV de 28.12.94, BOP de 15.11.94).

Artículo octavo

La contravención de lo previsto en la presente normativa determinará la responsabilidad de sus causantes en los términos establecido en la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano y demás leyes que sean de aplicación.

Artículo noveno

Todas las intervenciones que afecten al subsuelo del Jardín Histórico y su entorno de protección requerirán de la presentación del estudio previo arqueológico a que se refiere el artículo 62 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano. En cualquier caso, las actuaciones arqueológicas que como consecuencia del citado estudio se deban llevar a cabo, requerirán de la expresa autorización de la conselleria competente en materia de cultura.

Artículo décimo

Esta normativa es transitoria hasta la aprobación del preceptivo Plan Especial de Protección previsto en el artículo 34.2 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, para los entornos de protección de los Bienes de Interés Cultural de la zona o el Plan Especial del Ensanche de Quart, preceptivo como Conjunto Histórico declarado, si se redacta con el mismo nivel de detalle.
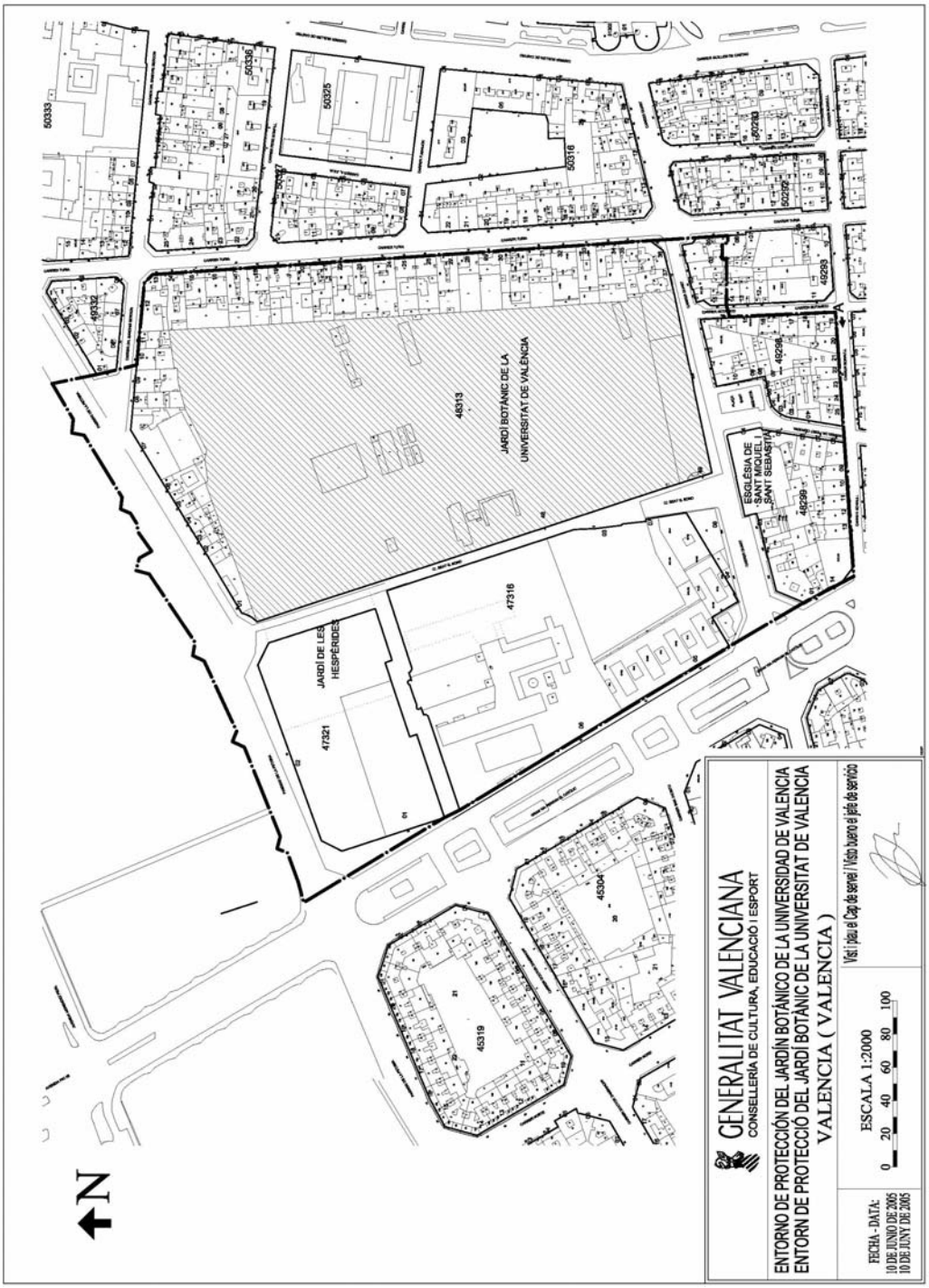
ANEXO/ANNEX II
DOCUMENTACIÓN GRÁFICA/DOCUMENTACIÓ GRÀFICA